

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТОВ “РОЯЛЬ КАПІН УКРАЇНА”
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАУ
КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ТА МЕДИЦИНИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ТВАРИН І
ПТИЦІ ІМ. В.І. ЛЕВЧЕНКА**

Всеукраїнська науково-практична конференція

**“АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОЇ ПАТОЛОГІЇ ТВАРИН:
ВИКЛИКИ, ДОСВІД, ІННОВАЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ”**

**присвячена 85-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук,
професора, академіка НААН, Заслуженого працівника ветеринарної
медицини України Левченка Володимира Івановича**

6–7 листопада 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 636.09:616.1/4-008.441.1(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор;
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук;
Варченко О.М., д-р екон. наук;
Димань Т.М., д-р с.-г. наук;
Царенко Т.М., канд. вет. наук;
Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук;
Сахнюк В.В., д-р вет. наук;
Мостипан О.В., відповідальний секретар

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні аспекти внутрішньої патології тварин: виклики, досвід, інновації, перспективи: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук, професора, академіка НААН, Заслуженого працівника ветеринарної медицини України Левченка Володимира Івановича, 6–7 листопада 2025 р., Білоцерківський НАУ. 156 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

культур клітин. Тому суттєво спрощено доступ до використання стандартизованого посуду, середовищ, обладнання для підтримання належних умов культивування та контролю за станом клітин під час досліджень із дотриманням вимог GLP. Спільне культивування окремих ліній клітин та розробка умов зі створення органоїдів відкривають подальші можливості застосування клітинних моделей з метою вивчення взаємодії клітин різних тканин організму між собою і з мікроорганізмами; реалізації бар'єрної функції травного каналу; виявлення молекулярних механізмів впливу біологічно активних речовин за зміною культуральних властивостей або появою маркерів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / І.Я.Коцюбас, О.Г. Малік, І.П. Патерега та ін. Львів, 2006. 360 с.
2. Чечет О.М. Безпечність та ефективність комплексу біоцидів і пробіотиків у системі ветеринарно-профілактичних заходів промислового птахівництва: автореф. дис. ... д. вет. н. : 16.00.04. Львів, 2023. 40 с.
3. Masiuk D., Nedzvetsky V. Muramyl peptide blend ameliorates intestinal inflammation and barrier integrity in cell culture model // *Gastroenterology*. 2024. № 58(3). Р. 179–185. <https://doi.org/10.22141/2308-2097.58.3.2024.621>

УДК 636.09:614.34/.71

ЧЕРНАЙ Д.С., здобувач ступеня д-ра філософії,
РУБЛЕНКО С.В., д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет м. Біла Церква
neposida.08@gmail.com, Rubs@ukr.net

МІКРОБІОЛОГІЧНИЙ СКЛАД ПОВІТРЯ ТА ПОВЕРХОНЬ ПРИМІЩЕНЬ У ВЕТЕРИНАРНИХ КЛІНІКАХ

Мікробна контамінація повітря та поверхонь у ветеринарних клініках становить значний ризик для здоров'я тварин і персоналу. Вивчення мікрофлори повітря та поверхонь є необхідним для оцінки санітарного стану приміщень і вдосконалення протоколів дезінфекції.

Ключові слова: ветеринарна клініка, повітря, поверхні, MALDI-TOF, мікробна контамінація

Мікробне забруднення ветеринарних приміщень є одним із важливих чинників, що впливає на безпеку лікувального процесу. Повітря і поверхні можуть слугувати резервуаром патогенних мікроорганізмів, які здатні викликати нозокоміальні інфекції серед тварин [1]. В умовах великого міста, зокрема Києва, спостерігається зростання кількості ветеринарних клінік, що підвищує актуальність контролю санітарно-мікробіологічного стану. Останніми роками значну увагу приділяють дослідженню мікрофлори ветеринарних клінік. Дослідження показують, що найчастіше ізолюють *Staphylococcus spp.*, *Bacillus spp.*, *Micrococcus spp.* та *Aspergillus spp.* Рівень контамінації залежить від типу приміщення, частоти дезінфекції та вентиляції [2].

Метою дослідження було визначити видовий склад і рівень мікробного забруднення повітря та поверхонь у ветеринарних клініках м. Київ, ідентифікувати ізоляти мікроорганізмів за допомогою MALDI-TOF і порівняти результати між клініками та надати практичні рекомендації.

Дослідження проводили у 2024 році у трьох ветеринарних клініках Києва, які мали подібний профіль роботи. Обстежувалися п'ять типів приміщень: приймальня, маніпуляційна, операційна, стаціонар і лабораторія. Зразки повітря відбирали осадовим методом (відкрита чашка Петрі з поживним агаром, експозиція 10 хв). Проби з поверхонь брали стерильними тампонами з площі 25 см². Посіви інкубували при 37 °С протягом 24–48 год. [3]. Ідентифікацію ізолятів проводили методом MALDI-TOF MS. Результати виражали у КУО/м³ для повітря та наявності/відсутності росту для поверхонь.

Таблиця 1

Рівень бактеріального забруднення повітря у ветеринарних клініках м. Києва

Тип приміщення	Клініка А	Клініка В	Клініка С	Середнє значення, КУО/м ³
Операційна	60 ± 10	75 ± 12	95 ± 15	77
Стаціонар	430 ± 50	580 ± 70	620 ± 80	543
Приймальня	850 ± 100	920 ± 110	980 ± 130	917
Маніпуляційна	470 ± 50	520 ± 60	600 ± 70	530
Лабораторія	210 ± 40	260 ± 50	310 ± 55	260

Таблиця 2

Найпоширеніші ізоляти мікроорганізмів з поверхонь ветеринарних приміщень

Тип приміщення	Основні ізольовані види	Частота виявлення (%)
Операційна	<i>Staphylococcus epidermidis</i> , <i>Bacillus subtilis</i>	25
Стаціонар	<i>Staphylococcus aureus</i> , <i>Enterococcus faecalis</i>	55
Приймальня	<i>Staphylococcus aureus</i> , <i>Micrococcus luteus</i> , <i>Aspergillus niger</i>	70
Маніпуляційна	<i>Bacillus cereus</i> , <i>Candida parapsilosis</i>	40
Лабораторія	<i>Penicillium spp.</i> , <i>Bacillus spp.</i>	30

Рівень бактеріального забруднення повітря суттєво відрізнявся залежно від типу приміщення (табл. 2). Найнижчі показники спостерігалися в операційних, що свідчить про ефективність дезінфекційних заходів. Найвищі значення КУО/м³ зафіксовані у приймальнях і стаціонарах. Ідентифікація ізолятів методом MALDI-TOF підтвердила домінування грампозитивних коків (*Staphylococcus spp.*) та спороутворюючих паличок (*Bacillus spp.*). У грибовій флорі переважали *Aspergillus niger*, *Penicillium spp.*, що свідчить про контамінацію із зовнішнього середовища. Підвищений рівень КУО/м³ у приймальнях може бути пов'язаний з частими переміщеннями тварин, вентиляційними потоками та відсутністю регулярного повітрообміну.

Висновки. 1. У ветеринарних клініках м. Києва найвищий рівень мікробного забруднення виявлено у приймальні та стаціонарі, найнижчий – в операційній.

2. Основними ізолятами були *Staphylococcus aureus*, *Bacillus spp.* та *Aspergillus spp.*, що свідчить про змішану бактеріально-грибову контамінацію.

3. Використання MALDI-TOF MS дозволило швидко ідентифікувати мікроорганізми та підтвердити ефективність дезінфекційних заходів.

4. Рекомендується проводити регулярний мікробіологічний моніторинг повітря і поверхонь не рідше ніж раз на квартал.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Akwuobu C. A., Ngbede E. O., Mamfe L. M., Ezenduka E. V., Chah K. F. Veterinary clinic surfaces as reservoirs of multi-drug- and biocide-resistant Gram-negative bacteria. *Access Microbiol.* 2021. Vol. 3, No. 11, 000277. DOI: 10.1099/acmi.0.000277. PMID: 35018324; PMCID: PMC8742594.

2. Lysak O. M., Myronchuk V. O., Peleno R. A., Verkholink M. M. Level of microbial contamination and species composition of microflora in veterinary clinics of the OIVet network. *Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary sciences.* 2025. Vol. 27, No. 119, P. 168–175. DOI: 10.32718/nvlvet11924.

3. Семанюк В. І., Захарів О. Я. Мікробіологічні дослідження об'єктів довкілля, харчових продуктів тваринного походження, кормів : методичні рекомендації для проведення лабораторних занять з курсу “Ветеринарна мікробіологія”. Львів : Львівська нац. акад. ветеринар. медицини, 2004. 54 с.

4. Демченко А. В., Бортнічук В. А., Скибіцький В. Г., Апатенко В. М. Ветеринарна мікробіологія та імунологія. Київ : Урожай, 1996. 368 с.